

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	APV-wijziging voor rijverbod fatbikes		
Portefeuillehouder	Marc Teutelink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Aangeboden aan Raad	4 februari 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600000037

Wij stellen u voor te besluiten om:

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. de APV te wijzigen om een tijd- en plaatsgebonden rijverbod voor fatbikes in te voeren zoals beschreven in bijgevoegde wijzigingsverordening (Bijlage 1).

Inleiding en voorgeschiedenis

In juli 2025 is de motie "Fatbikeverbod. De binnenstad is geen circuit" ([link](#)) aangenomen. Deze is op 9 december 2025 beeldvormend besproken in de stadsdeelcommissie centrum. Op basis van deze beeldvormende bespreking, het onderzoek naar de daadwerkelijkheid overlast van fatbikes en de mogelijkheid om een fatbikeverbod in te voeren, ligt dit voorstel nu voor.

De voetgangerszone in de binnenstad van Enschede is het bruisende hart van de stad. In de zone wonen, werken en recreëren dagelijks veel mensen. Binnen de voetgangerszone gelden strikte regels wanneer bepaalde voertuigen in de zone mogen rijden. Voor motorvoertuigen gelden venstertijden tussen 7:00 – 11:00 uur. Buiten deze tijden is rijden alleen toegestaan met een geldige ontheffing. Voor snor- en bromfietsen geldt sinds 2020 een inrijverbod, vanwege de overlast en (verkeers)veiligheidsrisico's die zij veroorzaakten.

De afgelopen jaren is de ervaren overlast in de binnenstad opnieuw toegenomen, maar nu door de aanwezigheid van fatbikes. Fatbikes veroorzaken - mede door hun snelheid, gewicht en fysieke uitstraling - vergelijkbare risico's voor de verkeersveiligheid als destijds de brom- en snorfietsen.

Publieksvriendelijke samenvatting

In juli 2025 heeft de gemeenteraad aan het college gevraagd om een verbod op fatbikes in de binnenstad voor te bereiden. Aanleiding hiervoor is de toenemende overlast en onveilige situaties die fatbikebestuurders veroorzaken in het drukke voetgangersgebied. De binnenstad is een plek waar veel mensen wonen, werken en ontspannen. Er gelden daarom al langere tijd regels voor verkeer. Zo zijn brom- en snorfietsen sinds 2020 verboden in de voetgangerszone vanwege overlast en veiligheidsrisico's. Fatbikes zorgen nu voor vergelijkbare problemen, onder andere door hun snelheid en gewicht. De afgelopen maanden heeft het college onderzocht of zo'n verbod nodig en mogelijk is. Op basis van dit onderzoek stelt het college nu voor om het verbod in te voeren. Het gaat om een verbod op maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag van 10:00 tot 18:00 uur, op donderdag van 10:00 tot 21.00 uur (koopavond) en op zondag van 12:00 tot 17:00 uur (koopzondag). Het verbod geldt in de voetgangerszone van de binnenstad. Om dit mogelijk te maken is een aanpassing nodig in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV). Met dit voorstel wil het college de veiligheid en leefbaarheid in de binnenstad verbeteren en ervoor zorgen dat de voetgangerszone ook echt een veilige plek voor voetgangers blijft. Het college legt het voorstel voor aan de gemeenteraad.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Vergroten van de verkeersveiligheid en tegengaan van overlast in lijn met de ambities van Aantrekkelijk Enschede.

Argumenten

1.1 Binnenstadbezoekers ondervinden overlast van fatbikes

Via verschillende kanalen hebben we signalen over overlast van fatbikes in de binnenstad ontvangen. Er is besloten aanvullend onderzoek te doen naar de aard en omvang van de overlast. Dit onderzoek bestond uit een enquête via de Enschede Fietst-app en straatinterviews uitgevoerd door een mobiliteitsadviesbureau. Uit de enquête (245 respondenten) komt naar voren dat 89,8% aangeeft overlast te ervaren. De afgenomen straatinterviews (op dinsdag 13 januari en zaterdag 17 januari 2026) bevestigen dit beeld. In totaal waren daar 199 respondenten waarvan 74% zegt overlast te ervaren.

Het totaal aan meldingen en vervolgonderzoek schetsen een duidelijk beeld van overlast en onveilig (rij)gedrag van fatbikegebruikers in de voetgangerszone, wat de beleving van de voetgangerszone als recreatie-, winkel- en horecagebied negatief beïnvloedt. Het gaat onder andere om hoge snelheden, rakelings passeren, slalommen, afsnijden, rijden in groepen, meer personen op één fatbike en stuntgedrag. Regelmatig wordt melding gemaakt van (bijna-)botsingen, wat bijdraagt aan gevoelens van onveiligheid van bewoners en bezoekers. Daarnaast ervaren sommige melders en bevroagden ongewenste of intimiderende bejegening wanneer zij fatbikegebruikers aanspreken op gedrag, bijvoorbeeld in de vorm van uitschelden, naroeppen, schreeuwen of andere vormen van ongewenst gedrag. Uit de meldingen blijkt bovendien dat dit gedrag veelal door jongeren wordt vertoond, wat aansluit bij de landelijke trend dat fatbikes vooral onder jongeren populair zijn. Het geheel aan signalen wijst op ongewenste overlast en gevoelens van onveiligheid bij onze binnenstadbezoekers (als onderdeel van de openbare orde) in een gebied dat primair bedoeld is om te verblijven, te winkelen en te recreëren.

1.2 Fatbikes zorgen voor verkeersonveiligheid

Verkeersonveilig rijgedrag wordt regelmatig in de meldingen benoemd als vorm van hinder/overlast. Ook wordt er melding gemaakt van (bijna)-aanrijdingen met fatbikes. Verkeersveiligheid is dan ook een belangrijk aandachtspunt bij fatbikes. Onderzoek van VeiligheidNL ([link](#)) laat zien dat er veel patiënten op de Spoedeisende Eerste Hulp (SEH) belanden na een ongeluk met een fatbike (96 in 1 week op 13 SEH-locaties). Daarnaast zijn ook voetgangers slachtoffer van aanrijdingen met fatbikes (31 in hetzelfde onderzoek).

Ook specifiek in Enschede is een stijging zichtbaar in het aantal SEH-bezoeken na fatbike-incidenten. Uit het door het Medisch Spectrum Twente (MST) op aanvraag aangeleverde overzicht van januari 2026 blijkt dat het aantal geregistreerde incidenten in 2025 (44) aanzienlijk hoger ligt dan in 2024 (12). Ook het aantal opnames was in 2025 (11) ten opzichte van 2024 (3) bijna 4 keer zo hoog.

1.3 Een tijd- en plaatsgebonden verbod is proportioneel

Het verbieden van rijden op fatbikes is een ingrijpende maatregel. Daarom kiezen we voor een proportioneel verbod op de plaats en tijd waar de meeste voetgangers zijn. Daarom kiezen wij voor onze voetgangerszone en sluiten we aan bij de openingstijden van winkels en daghoreca.

1.4 Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat neemt geen adequate maatregelen

Er is gesproken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om te verkennen of landelijke regelgeving een oplossing van deze problematiek kan vormen. In opeenvolgende kamerbrieven heeft de minister aangegeven dat een landelijke oplossing niet voorhanden is. Het voorgestelde invoeren van bijvoorbeeld een helmplicht voor jongeren lost bovendien de lokale problematiek niet op.

Risico's

1.1 Mogelijk acht de rechter het verbod in strijd met hogere regelgeving.

Het risico bestaat dat de rechter het rijverbod in strijd acht met de Wegenverkeerswet (WVW), die het aan een fatbike-bestuurder in beginsel toestaat vrij gebruik te maken van de openbare weg. Het door ons voorgestelde fatbike-verbod is echter geen absoluut verbod, maar naar plaats en tijd beperkt. Dit verbod zal naar verwachting kunnen worden aangemerkt als een aanvulling op de WVW en niet als een doorkruising.

Eventuele strijdigheid met hogere regelgeving zal leiden tot onverbindendheid van het APV-verbod.

Opgelegde bestuurlijke boetes zijn in dat geval onrechtmatig. Intrekking en terugbetaling van boetes ligt in dat geval voor de hand. Dit gaat gepaard met de benodigde ambtelijke inzet.

1.2 Mogelijk oordeelt de rechter dat er geen verbod specifiek voor fatbikes kan worden ingevoerd.

Een ander risico is dat de rechter oordeelt dat specifiek voor de fatbike geen verbod kan worden ingevoerd. Met als reden dat geen gerechtvaardigd onderscheid kan wordt gemaakt tussen de elektrische fiets en de fatbike (ook zijnde een elektrische fiets).

In dat kader heeft het OM aangegeven het APV-verbod niet strafrechtelijk te zullen handhaven (zie standpunt onder kopje participatie). De handhaving zal daarom alleen plaatsvinden door onze boa's. Voor handhaving op illegale fatbikes (buiten dit APV-verbod om) zullen we samen blijven optrekken met politie.

1.3 Mogelijk is de onderbouwing onvoldoende

Mogelijk oordeelt een rechter dat de onderbouwing voor het rijverbod met cijfers, klachten, meldingen, etc. onvoldoende is. Het is lastig te voorspellen om dit risico vooraf goed in te schatten wegens onder meer het ontbreken van vergelijkbare rechtspraak.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Voor uitvoeringskosten van de invoering (ambtelijke uren, plaatsing bebording), voeren we € 50.000,-- op in de kredietaanvraag mobiliteit 2026. Handhaving vindt plaats binnen de bestaande kaders.

Afweging en alternatieven

Verbod invoeren alle elektrische fietsen

Het verbieden van fatbikes in de binnenstad kan ook met een verbod voor alle elektrische fietsen. Naar verwachting geeft dit nog minder risico op strijdigheid met hogere regelgeving. Dit brengt echter grote nadelen met zich voor de bereikbaarheid van de diverse voorzieningen in de binnenstad. Ook bestaat hiervoor op dit moment geen politiek draagvlak.

Problematiek aanpakken via een specifieke overlastbepaling in de APV

De APV kent al een algemene overlastbepaling. Een aanvullende specifieke overlastbepaling voor fatbikes is mogelijk, maar biedt inhoudelijk weinig toegevoegde waarde. Bovendien is een rijverbod effectiever en eenduidiger te handhaven.

Niets doen

De problematiek neemt wellicht nog verder toe aangezien de fatbike verkoop blijft stijgen. Het zou wenselijker zijn als er een landelijke oplossing voor de problematiek zou komen. Er wordt vanuit het Rijk geen passende oplossing geboden en er is een nadrukkelijke lokale bestuurlijke wens om wat aan de problematiek te doen. Niets doen is dan ook geen optie.

Participatie

Het voorstel is informierend voorgelegd aan de binnenstadspartners (o.a. Winkelhart, VHSE, Wijkraad, Enschede Promotie).

Het voorstel is besproken in het driehoeksoverleg (politie, openbaar ministerie, burgemeester). De APV-bepaling zoals voorgesteld (die specifiek toeziet op een rijverbod van fatbikes in bepaalde delen van de stad Enschede) is naar het oordeel van het Openbaar Ministerie (OM) onverbindend. Het standpunt van het OM is dat de gemeentelijke wetgever met deze bepaling in het regeldomein van de formele wetgever treedt. De formele wetgever heeft immers in de Wegenverkeerswet de definitie van een fiets met trapondersteuning bepaald. Een fatbike valt onder deze definitie. Gelet op het voorgaande is strafrechtelijke handhaving van het voorgestelde verbod volgens het OM niet mogelijk. Daarom zal de politie op het APV-verbod niet handhaven. Boa's gaan hier wel op handhaven.

Daarnaast heeft een bezorgdienst contact gezocht over de impact van het verbod op hun dienstverlening. Op basis daarvan is een overgangsregeling van 3 maanden voor ondernemers opgenomen in het voorstel.

Communicatie

De aankondiging van het verbod heeft al tot veel media-aandacht geleid het afgelopen half jaar. Invoering van het verbod wordt waarschijnlijk ook in de diverse media aangekondigd. Daarnaast staan er uiteraard borden op straat om het verbod aan te kondigen.

Er is een persbericht verstuurd naar aanleiding van het collegebesluit.

Vervolg

Na goedkeuring van het raadsvoorstel (voorzien 9 maart), wordt de wijzigingsverordening gepubliceerd. Daarna volgen de borden op straat en treedt het verbod de dag na bekendmaking in. Wel geldt eerst een korte waarschuwingsperiode van 2 weken.

Op dinsdag 10 maart wordt in college het ontheffingsbeleid vastgesteld, waarin een ontheffingsmogelijkheid wordt uitgewerkt voor mensen die aantoonbaar een fatbike nodig hebben vanuit een motorische mobiliteitsbeperking.

Bijlagen

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Wijzigingsvoorstel APV	Ja	Ja	Nee	Nee

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de Secretaris,

de Burgemeester,

M.W. de Graaf

R.W. Bleker